

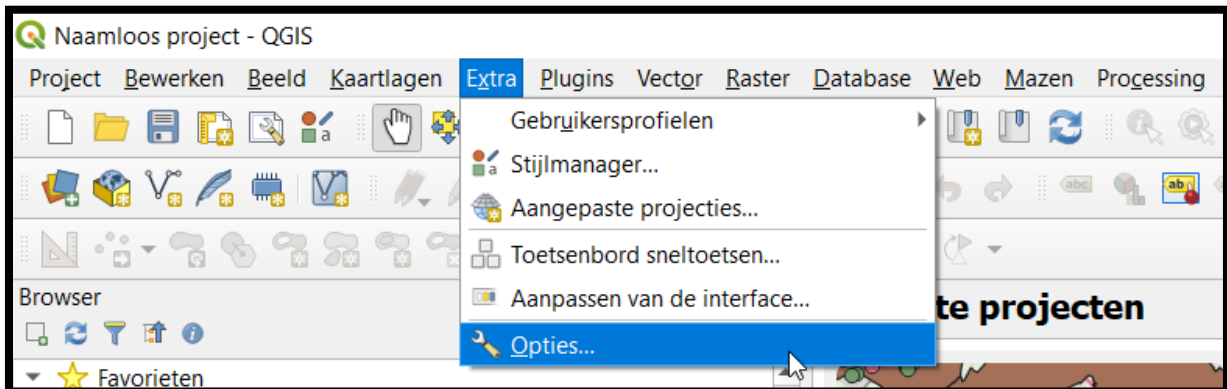
Te ontwikkelen QGIS skills

(QGIS in het Nederlands)

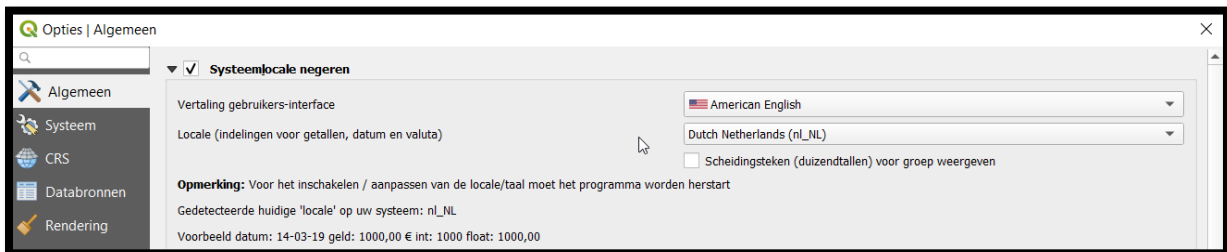
INHOUD

1. QGIS installeren, programma settings aanpassen (bijv. taalinstelling)	2
2. Plugins menu; PDOK plugin toevoegen	3
3. Weblinks naar datasets toevoegen in browsermenu; WFS, WMS/WMTS bronnen.....	4
4. Kaartlaag toevoegen vanuit bestaande dataset (exceltabel, csv bestand)	5
5. Kaartlaag maken door nieuwe Shapefile laag aan te maken; punten, lijnen, vlakken	6
6. Attributentabel bekijken en aanpassen (+formules voor X/Y/oppervlak).....	8
7. Labels toevoegen aan punten op kaart op basis van gegevens uit attributentabel	10
8. Kleuren kaartelementen wijzigen op basis van categorieën uit attributentabel.....	11
9. Laag toevoegen met de officiële KM-hokken (Amersfoort coördinaten).....	12
10. Printopmaak maken van kaart zodat deze netjes in verslag kan worden toegevoegd.....	13
11. (Speciaal voor poelenonderzoek) Buffers berekenen rondom shapefiles	14

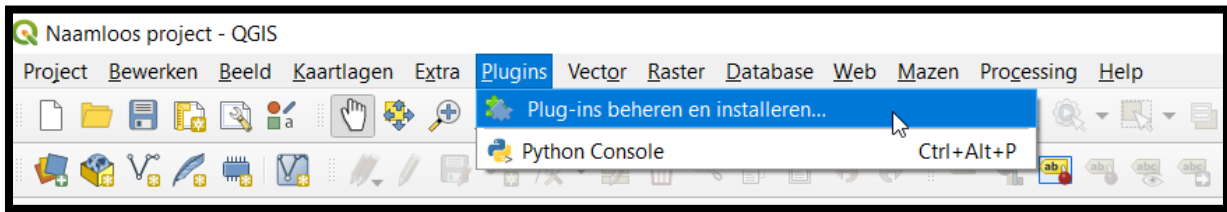
1. QGIS INSTALLEREN, PROGRAMMA SETTINGS AANPASSEN (BIJV. TAALINSTELLING)

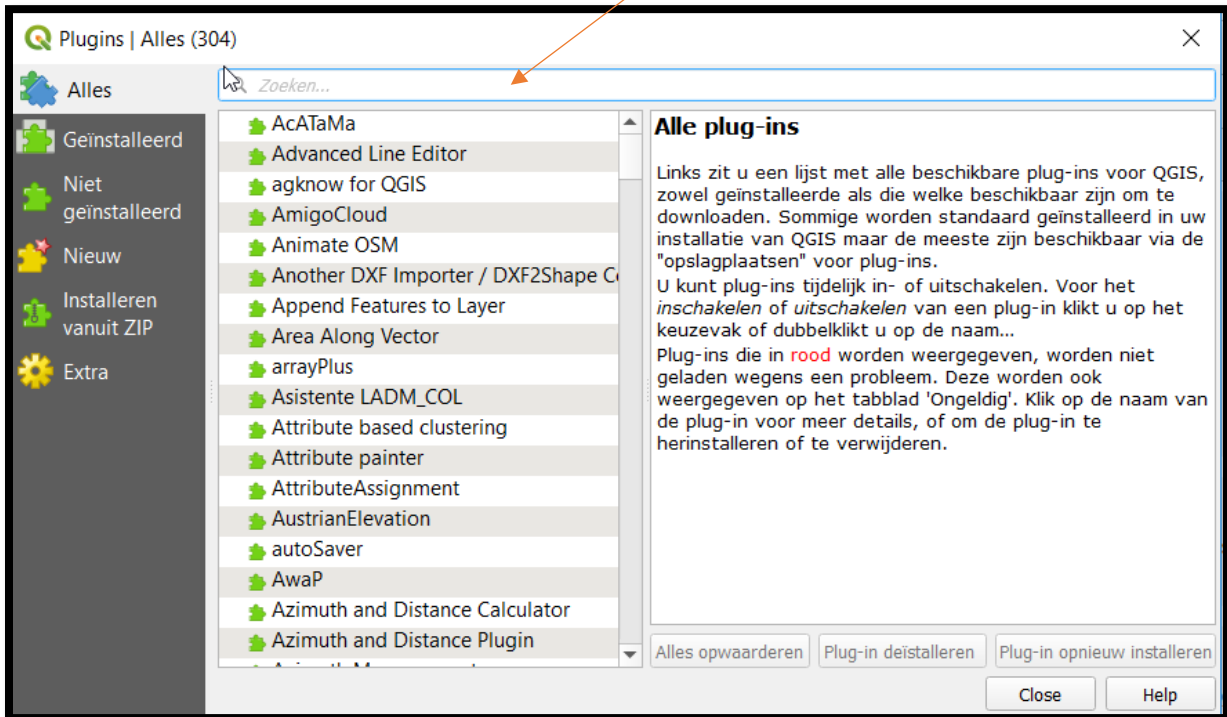
En daarna “Systeemlocale negeren” aanvinken en kies je gewenste interface taal. Je moet QGIS opnieuw opstarten om de taalwijziging te kunnen zien.

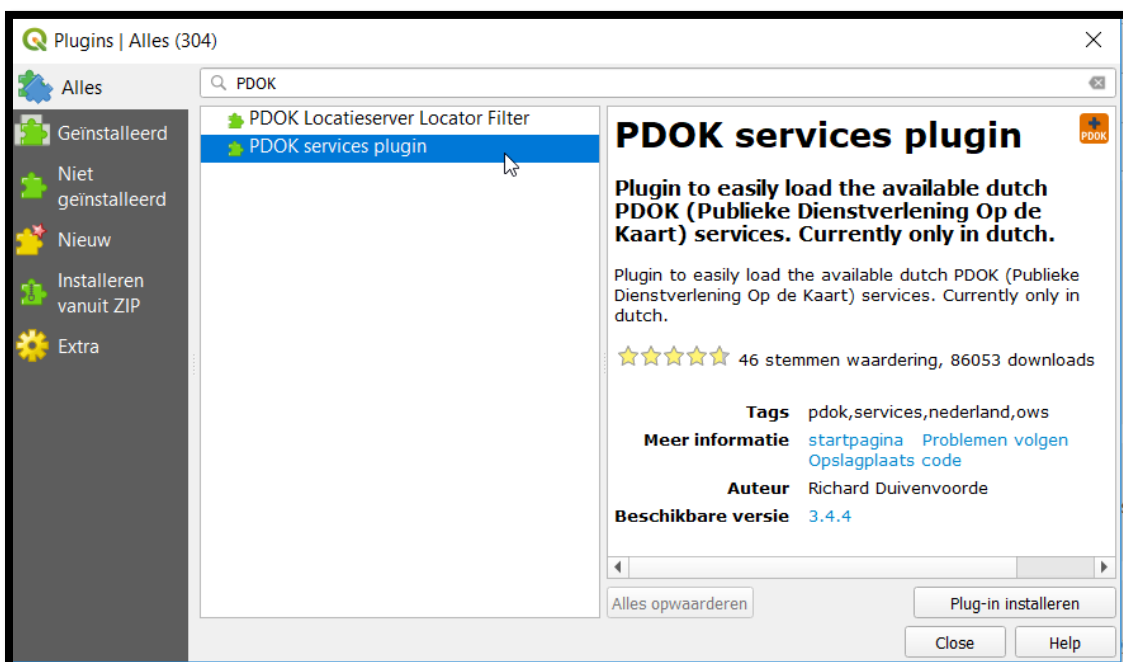
2. PLUGINS MENU; PDKO PLUGIN TOEVOEGEN

Daarna, typ PDKO in de zoekbalk hier:

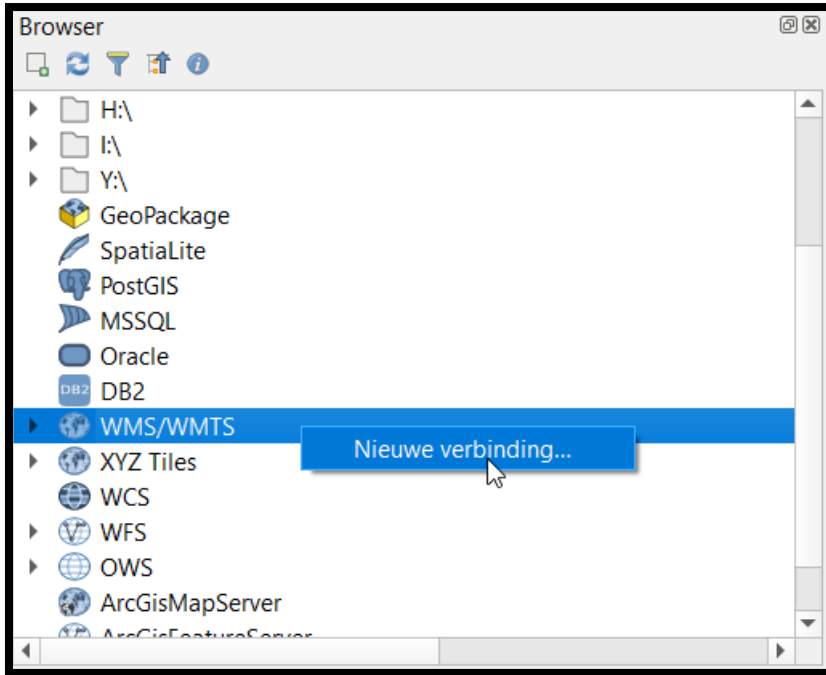
Klik op "PDKO services plugin" en daarna op "Plug-in installeren"

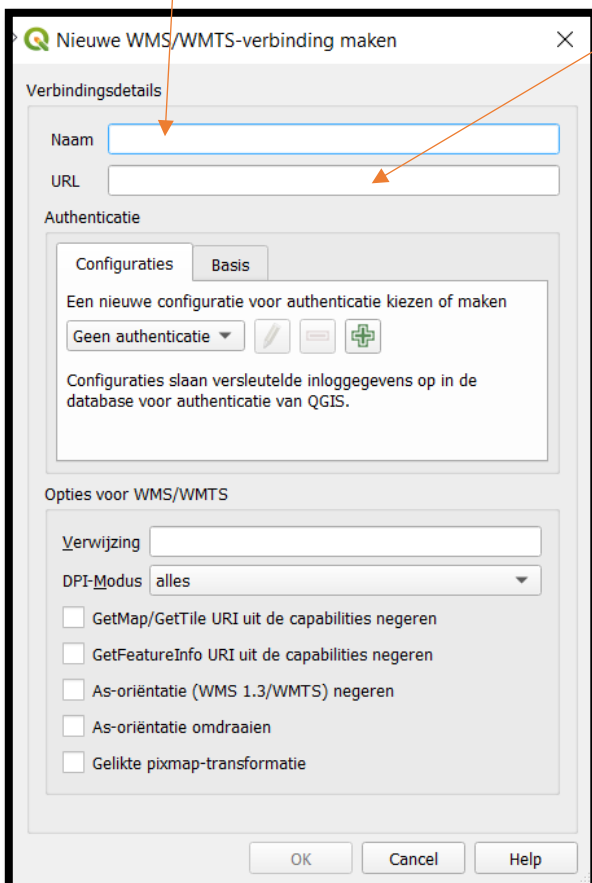
3. WEBLINKS NAAR DATASETS TOEVOEGEN IN BROWSERMENU; WFS, WMS/WMTS BRONNEN.

Klik met rechtermuisknop op **WMS/WMTS** of **WFS** in het Browser-paneel en klik op “Nieuwe verbinding...”

Als je geen Browser-paneel ziet, moet je het terugzetten via “Beeld->Panelen->Browser”.

Kies een naam voor je nieuwe koppeling en plak de URL in het URL veld (in principe hoef je verder niks in te vullen of aan te vinken):

Hier een aantal handige links:

WMS/WMTS:

Brabant Bodemwijzer:

https://atlas.brabant.nl/arcgis/services/bodemwijzer_totaal_v2/MapServer/WMServer

Brabant Wateratlas:

https://atlas.brabant.nl/arcgis/services/BWA_oppervlaktewater/MapServer/WMServer

WFS:

Brabant Cultuurhistorie:

http://atlas.brabant.nl/ArcGIS/services/pgc_t01_cultuur/MapServer/WFSServer

Brabant Waterveiligheid:

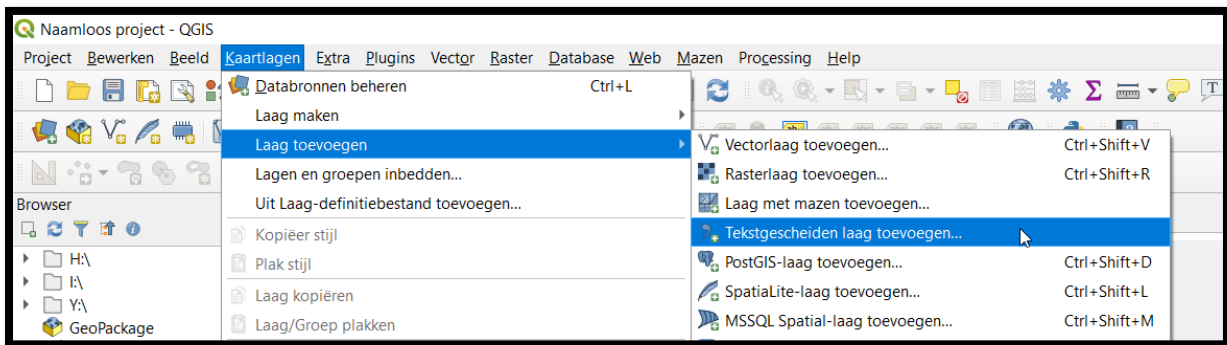
https://atlas.brabant.nl/arcgis/services/PVR_water/MapServer/WFSServer

Brabant Waterveiligheid 2:

https://atlas.brabant.nl/arcgis/services/pgc_w01_water/MapServer/WFSServer

4. KAARTLAAG TOEVOEGEN VANUIT BESTAANDE DATASET (EXCELTABLEL, CSV BESTAND)

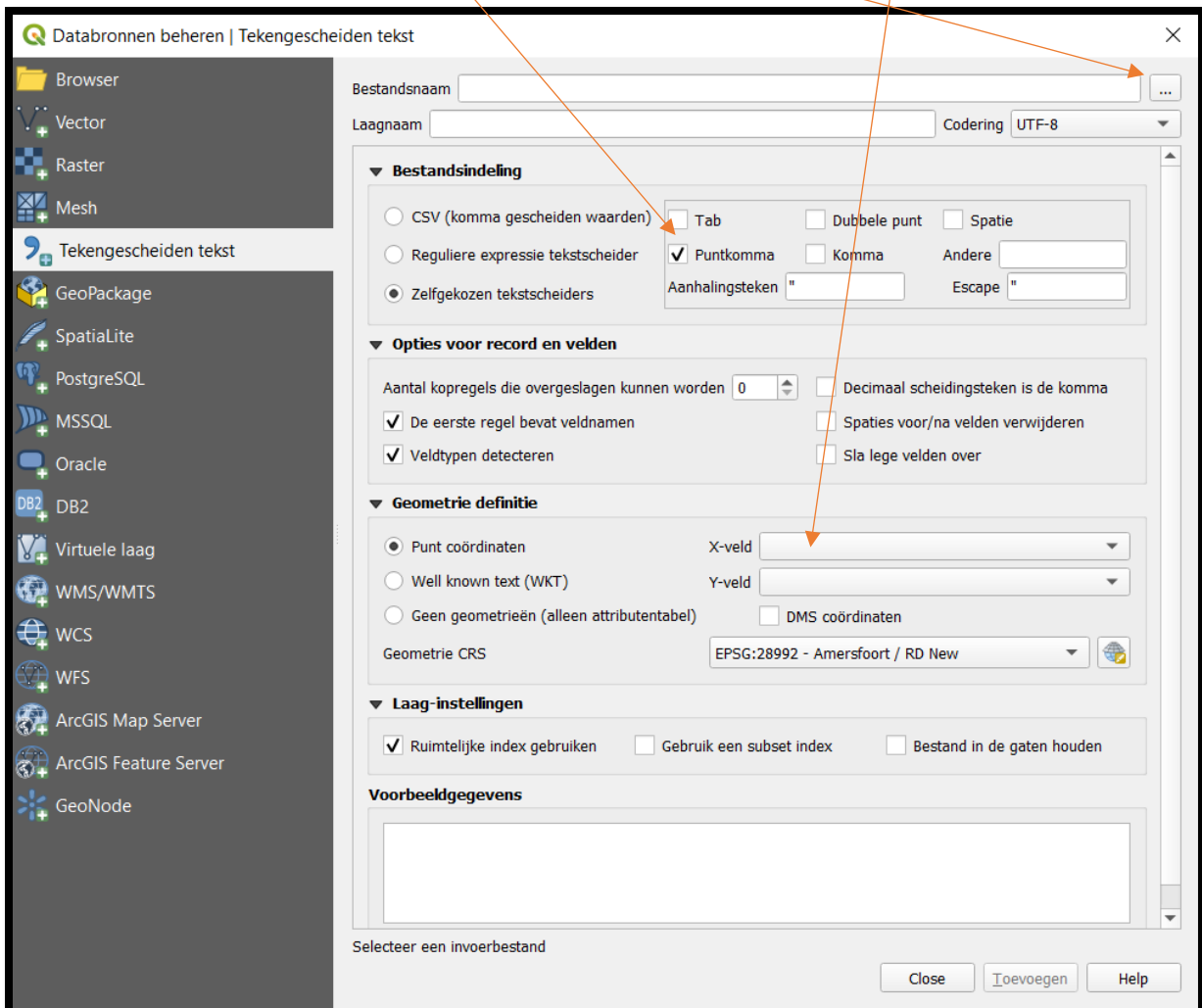
Zorg dat je je gegevens in de vorm van een .csv bestand hebt en klik hier om te importeren:

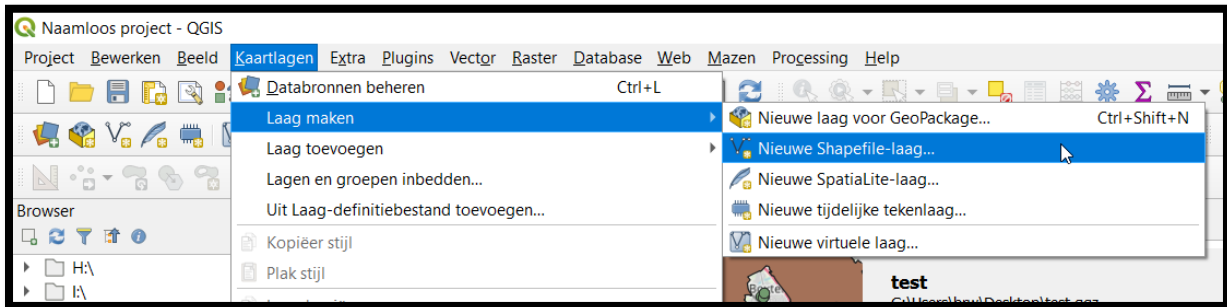
Kies je bestand via de ... knop.

Als je gegevens in het csv bestand niet met een komma zijn gescheiden, maar bijv. met een puntkomma, moet je dit aangeven.

Check of QGIS de juiste gegevens vindt voor de X en Y coördinaten.

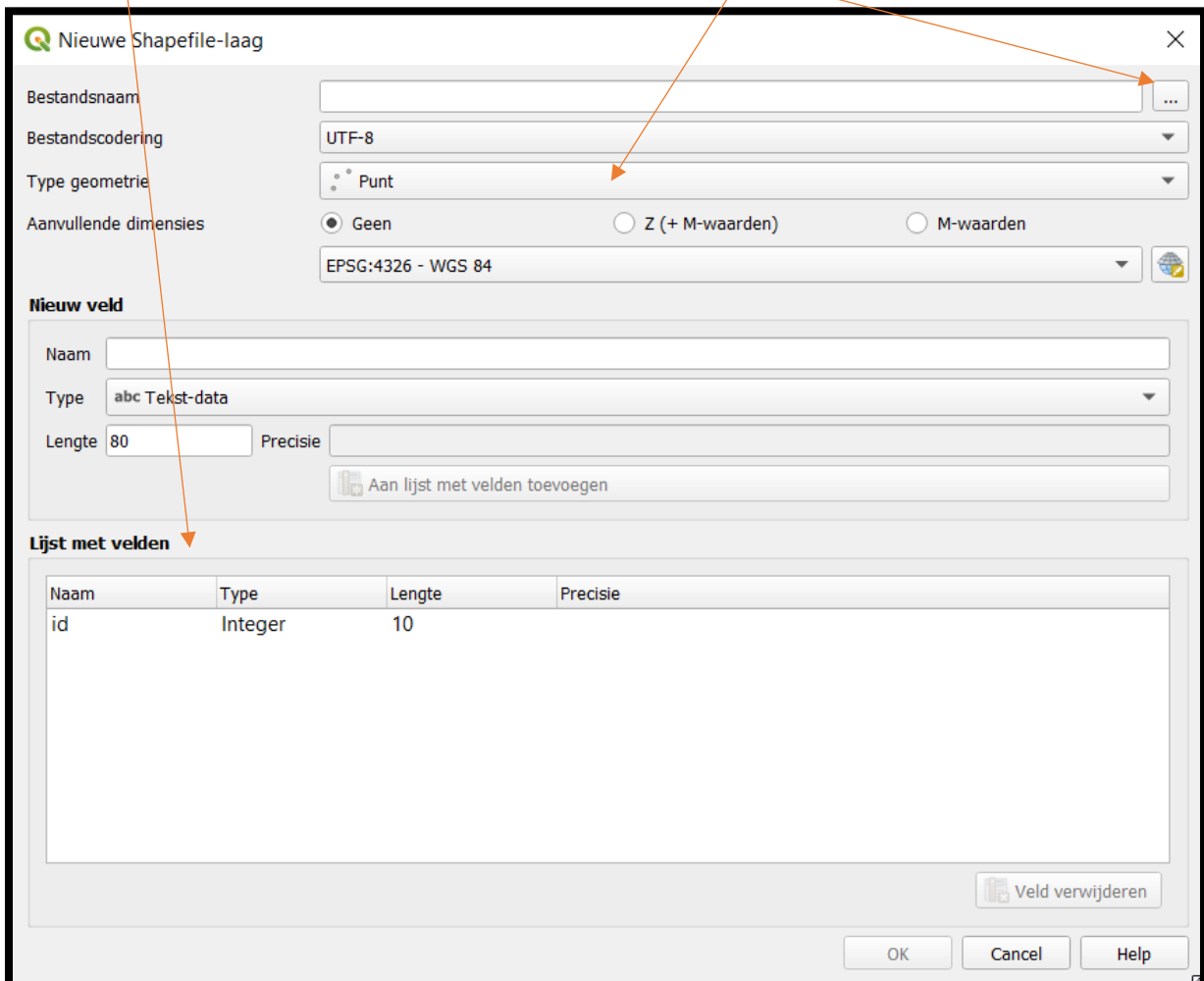
5. KAARTLAAG MAKEN DOOR NIEUWE SHAPEFILE LAAG AAN TE MAKEN; PUNTEN, LIJNEN, VLAKKEN

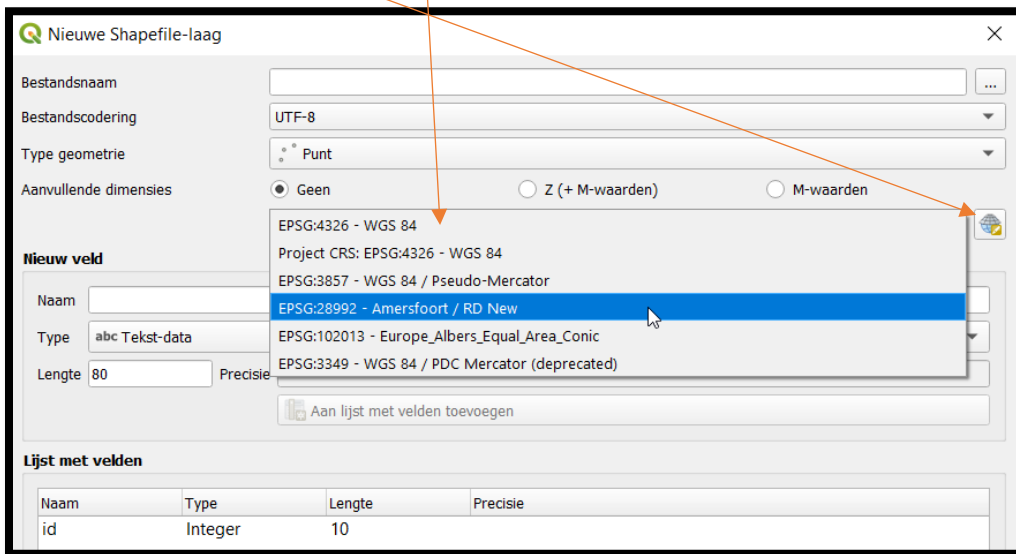
Je nieuwe laag wordt een nieuw bestand. Geef het een naam en kies waar je het opslaat (via de ... knop).

Kies of je een laag met punten, lijnen of vlakken (polygonen) maakt.

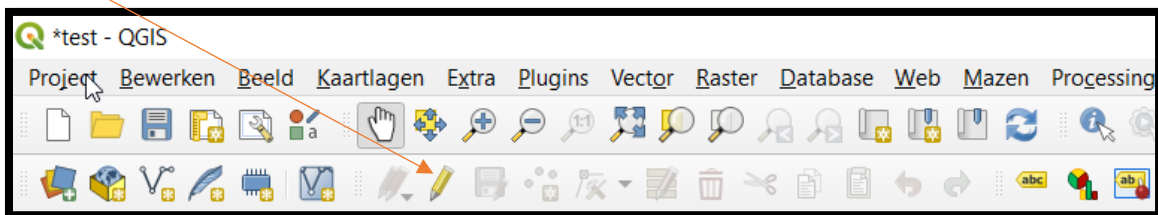
De 'lijst met velden' gaat over de kolommen in de bijbehorende attributentabel, maar die kun je altijd later aanpassen dus mag je nu laten zoals het is.

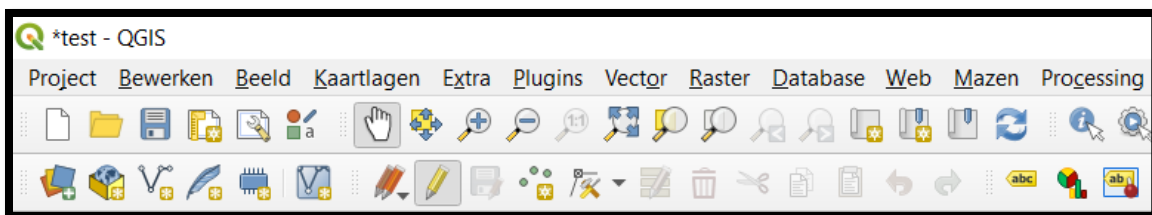
Zorg dat je jouw laag in de juiste CRS maakt! Voor Nederland werken we vaak met Amersfoort coördinaten. Staat de juiste CRS niet in het drop down menuutje, klik dan op de knop er rechts naast om de CRS te zoeken:

Met de teken tools kun je je Shapefile gaan intekenen. Dit kan pas nadat je de 'Edit' functie aangezet hebt.

Nu komen de tools beschikbaar (bij lijnen of polygonen ziet het teken tooltje er net iets anders uit).

Dit is de teken tool voor punten: (voor lijnen: en voor polygonen:)

Bij het tekenen van lijnen en polygonen klik je net zo lang tot je tevreden bent met je lijn/figuur, en sluit je je lijn/figuur af met een rechtermuis-klik.

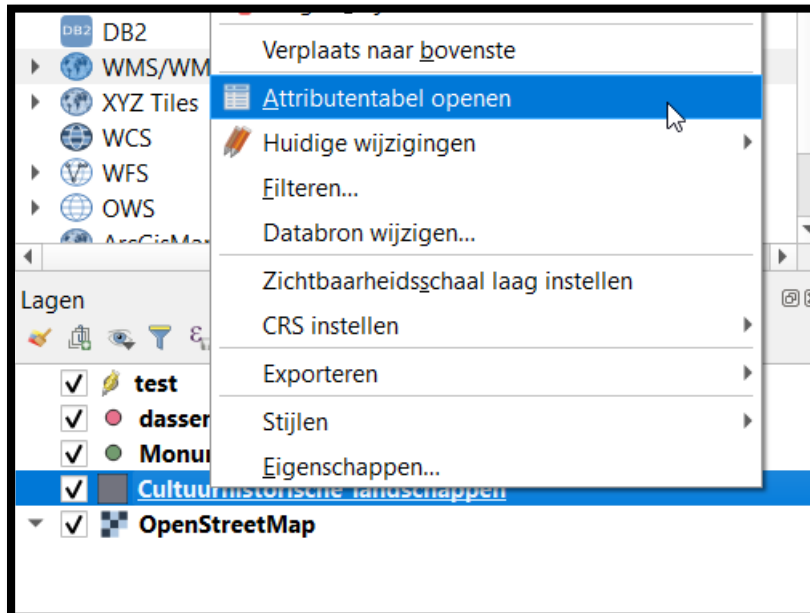
Bij elk nieuw punt, lijn of vlak vraagt QGIS om een id in te vullen. Je mag je zelf kiezen wat je hier invult.

Met deze tool kun je nog wijzigingen doen: (deze tool heet 'Vertex-tool' vanaf QGIS3) (als je goed kijkt zie je een hamertje+schroevendraaiertje bij een punt op een lijn)

6. ATTRIBUTENTABEL BEKIJKEN EN AANPASSEN (+FORMULES VOOR X/Y/OPPERVLAK)

Om de attribuentabel te openen die bij een kaartlaag hoort, klik je met de rechtermuisknop op de laag in het Lagenpaneel en kies je voor "Attribuentabel openen". Je kunt ook op deze knop klikken

boven in de balk: of op F6 drukken (selecteer wel eerst de juiste laag).

In de attribuentabel zie je alle gegevens die horen bij de elementen op de kaart. Als je een onderdeel aanklikt in de tabel met rechtermuisknop kun je dat specifieke onderdeel snel vinden. Kies bijvoorbeeld voor "Flitsmogelijkheid" en je ziet het gekozen element opflitsen op de kaart. Als je de kaart niet goed in beeld hebt moet je de tabel iets kleiner maken.

5	4	Cultuurhistorisc...	Oude zandlandschappen	LSKZ	Oud zandlandsc...
6	6	Cultuurhistorisc...	Nationaal Landsc...	LSGW	Groene Woud
7	15	Cultuurhistorisc...	Nationaal Park		Loonse en Drun...
8	21	Cultuurhistorisc...	Belvederegebied		Dommeldal
9	7	Cultuurhistorisc...	Maaskant met B...		Beerse en Baar...
10	8	Cultuurhistorisc...	Belvederegebied		Langstraat
11	9	Cultuurhistorisc...	Oude zandlandschappen	LSCR	Oud zandlandsc...

A right-click context menu is open over the row with 'Flitsmogelijkheid' (row 9, column 4). The menu items are: Alles selecteren, Celinhoud kopiëren, Naar object zoomen, Naar object verplaatsen, Flitsmogelijkheid (highlighted), and Formulier openen.

Je kunt in de tabel ook kolommen toevoegen, zodat je meer gegevens kunt koppelen aan de bestaande elementen. Daarvoor gebruik je deze tools (boven in de tabel-balk):

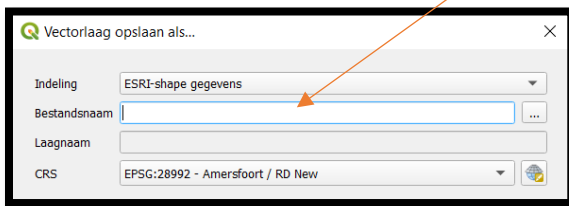
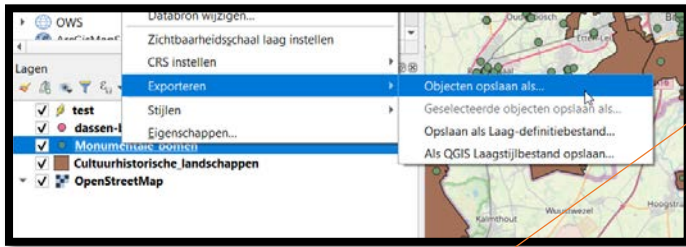

Nieuwe kolom toevoegen

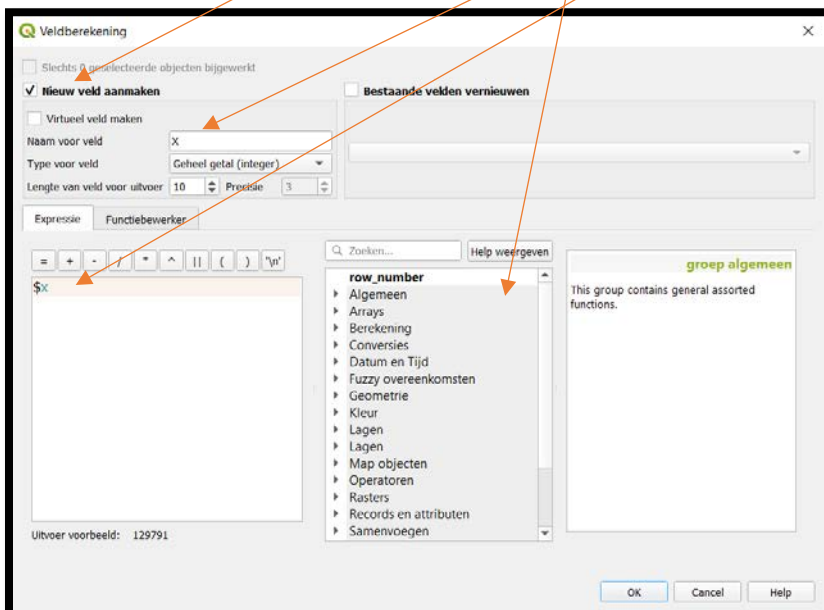
Kolom(men) verwijderen

Deze tools zijn alleen beschikbaar als je je laag in 'Edit' modus hebt staan (). Sommige lagen/tabellen kunnen niet worden bewerkt. Bijvoorbeeld tabellen uit csv-bestanden niet. Wil je deze toch bewerken, dan moet je de laag eerst exporteren als nieuwe shapefile-laag:

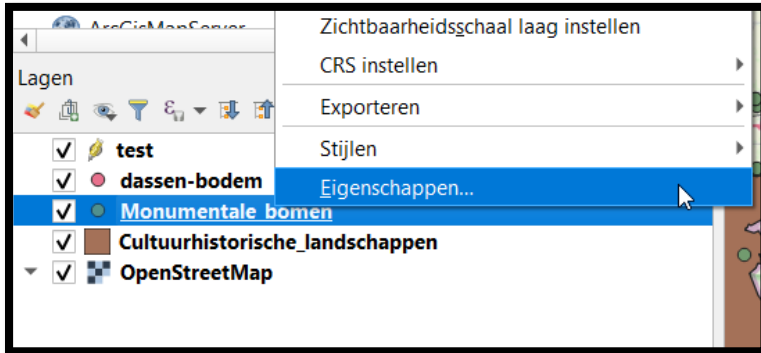
Met deze knop ("Veldberekening"), die er uit ziet als een ouderwets telraam, kun je kolommen toevoegen met gegevens die je door QGIS laat berekenen. Denk aan de X of Y coördinaten, of de oppervlakte van een shapefile element.

Als je op de knop klikt krijg je dit scherm te zien.
 Hier geef je aan dat je een nieuwe kolom wilt toevoegen.
 Hier geef je de naam van de kolom op (in dit voorbeeld heb ik "X" gekozen).
 Hier vul je de rekenformule in waarmee QGIS gegevens gaat berekenen.
 Hier staan vele mogelijke formules om te kiezen.
X-coördinaat toevoegen doe je met \$x
Y-coördinaat toevoegen doe je met \$y
De oppervlakte van een shapefile toevoegen doe je met \$area

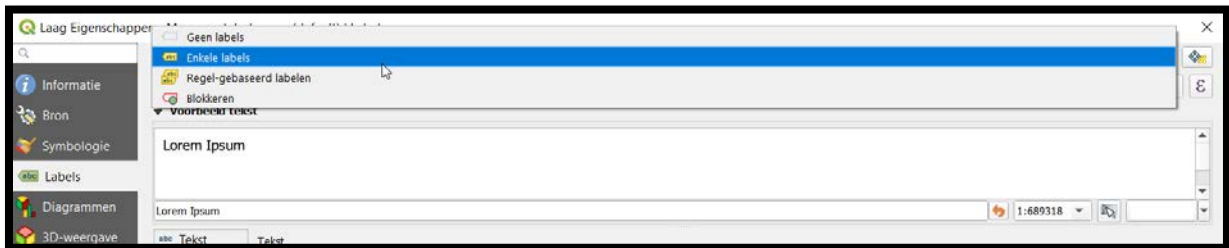

7. LABELS TOEVOEGEN AAN PUNTEN OP KAART OP BASIS VAN GEGEVENS UIT ATTRIBUTENTABEL

In de eigenschappen van een laag kun je aangeven dat je labels wilt toevoegen aan kaartelementen. Rechtsklikken, dan “Eigenschappen...” of dubbelklikken op de laag.

Kies in het Eigenschappen menu voor 'Labels' en verander “Geen labels” in “Enkele labels”.

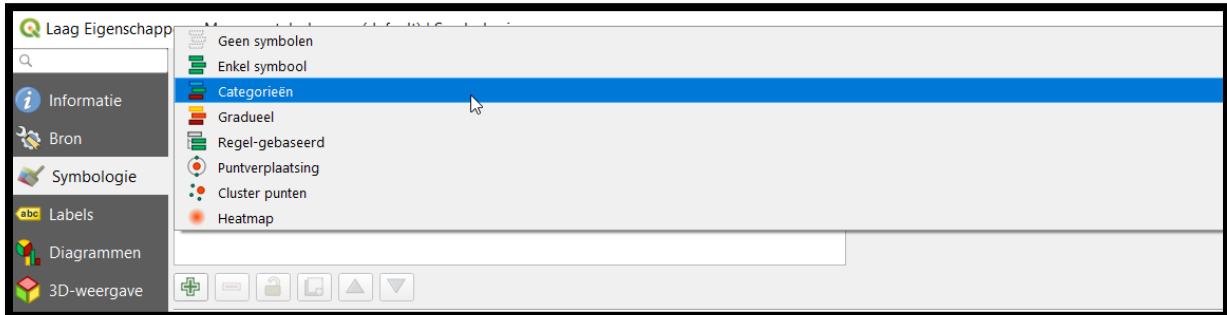

Vervolgens geef je in het veld daaronder aan welke kolom van de attributentabel je als labels wilt gebruiken:

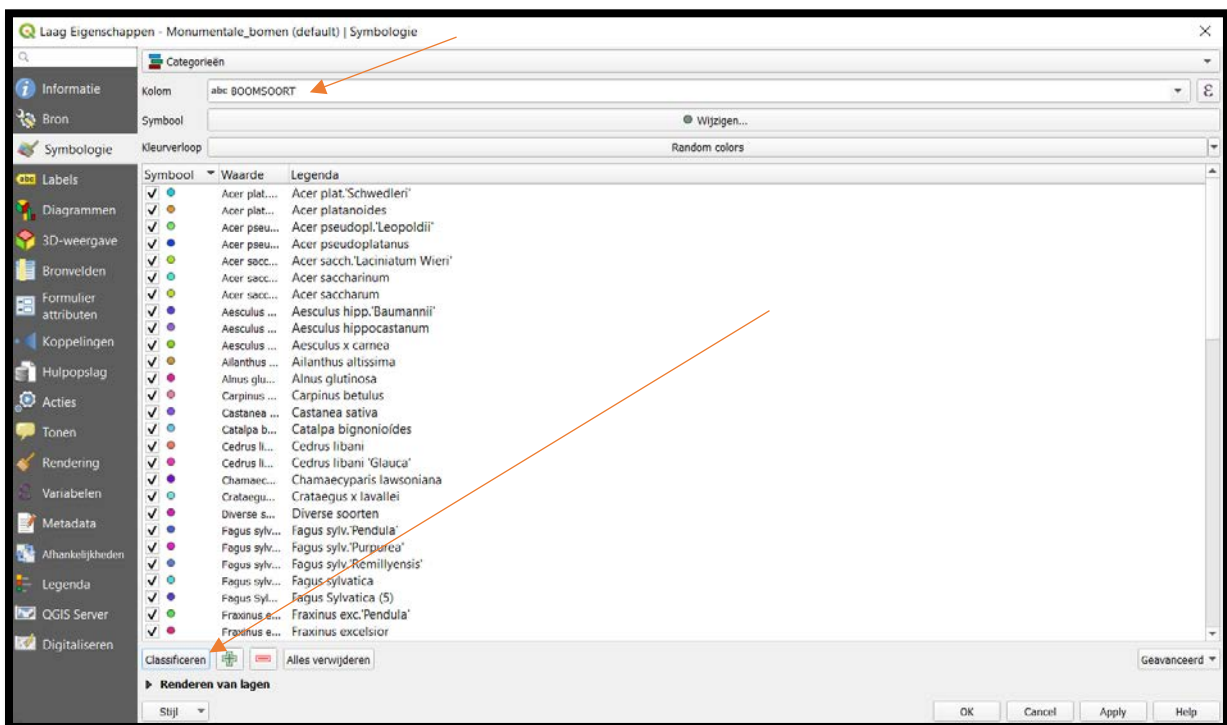

8. KLEUREN KAARTELEMENTEN WIJZIGEN OP BASIS VAN CATEGORIEËN UIT ATTRIBUTENTABEL

Om de kleuren van je kaartelementen te veranderen ga je ook naar de eigenschappen van de laag, en kies je voor “Symbologie”. Verander dan “Enkel symbool” naar “Categorieën” zodat je de kleuren afhankelijk kunt maken van waarden uit de attributentabel.

Hier heb ik een kaart van monumentale bomen, waarbij ik heb gekozen om de kleur van de punten afhankelijk te maken van de boomsoort. Je kiest dan ‘Boomsoort’ en klikt op “Classificeren”.

9. LAAG TOEVOEGEN MET DE OFFICIËLE KM-HOKKEN (AMERSFOORT COÖRDINATEN)

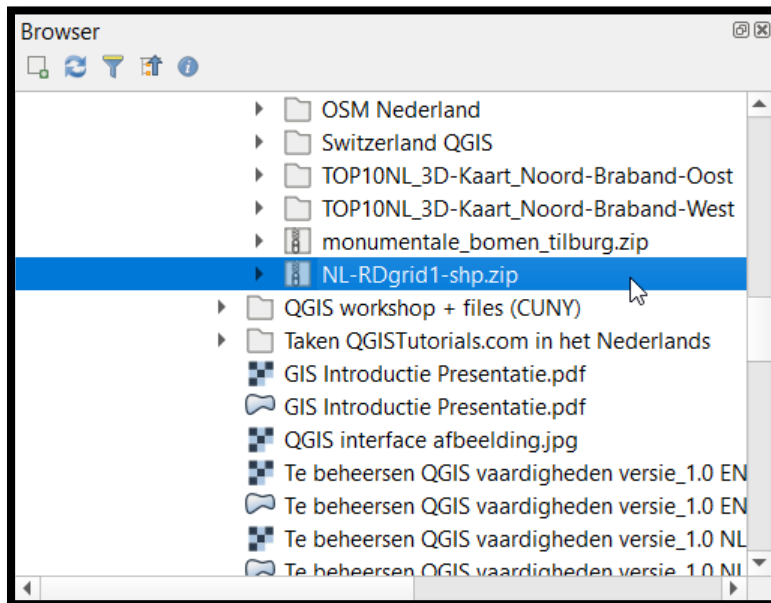
Als je graag de officiële km-hokken van het Rijksdriehoeksstelsel op de kaart wilt zien, kun je daarvoor een laag toevoegen. Dit is een shapefile die te downloaden is via deze link:

<https://www.imergis.nl/htm/opendata.htm>

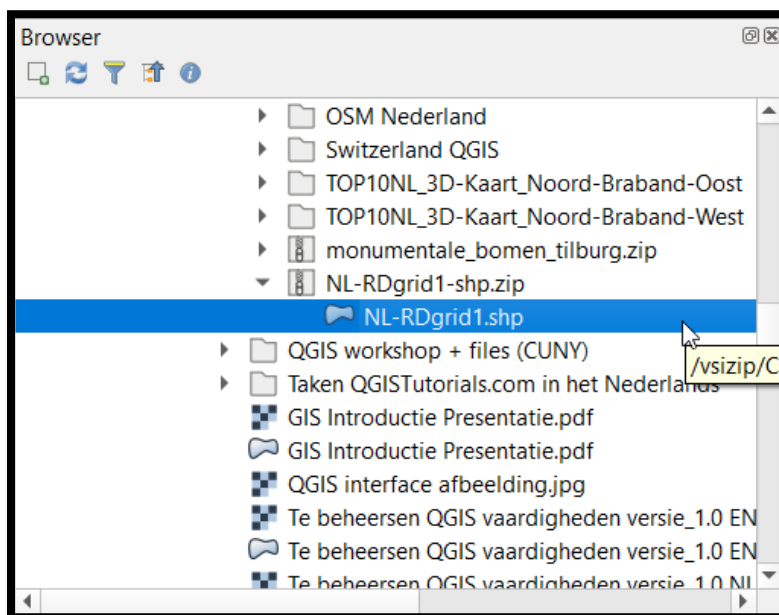
Kies in de lijst dan dit bestand:

Kilometergrid Rijksdriehoeksstelsel, lijnen per kilometer, van het Kadaster; lijnen-shapefile

Het bestand is een ZIP-file (ingepakt). Sla het op een handige plek op en probeer die plek te vinden via de Browser van QGIS

Als je er op dubbelklikt zie je de shapefile laag in het ZIP-bestand. Voeg deze toe aan je project.

10. PRINTOPMAAK MAKEN VAN KAART ZODAT DEZE NETJES IN VERSLAG KAN WORDEN TOEGEVOEGD

Zie voor tips en trucs met de Printopmaak van QGIS deze oefening op [qgistutorials.com](http://www.qgistutorials.com):

http://www.qgistutorials.com/en/docs/making_a_map.html

EXTRA INFO OVER HET TOEVOEGEN VAN EEN RASTER:

Let er op bij het maken van een RASTER over je kaart, dat het raster getekend wordt afhankelijk van de CRS die je voor dit raster kiest. De 'Interval-eenheden' moet je in principe op 'Kaarteenheid' laten staan, dan rekent QGIS het raster uit met de eenheden van de gekozen CRS.

Als je bijvoorbeeld Amersfoortcoördinaten (EPSG:28992) kiest, dan zijn in die CRS de kaart-eenheden in meter. Als je dan 1000 kiest als interval voor de X en de Y, dan tekent QGIS een raster met vakjes van 1000x1000 meter (oftewel 1x1 km, de zogenaamde 'km-hokken'). Zet je het interval voor de X en de Y op 500, dan krijg je vakjes van 0,5x0,5km enz.

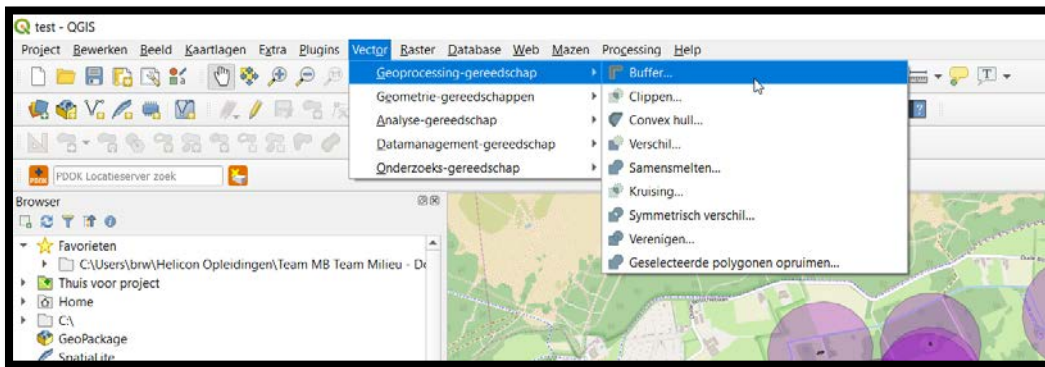
Kies je WGS84 (EPSG:4326) dan zijn de eenheden graden, en kun je een 1 invullen bij de X en de Y. Nederland is van west naar oost zo'n 4 graden breed, en van noord naar zuid ook zo'n 4 graden lang. Kies je dus 1 als X en Y interval bij deze projectie, dan tekent QGIS een raster met vakjes van 1 graad lang en 1 graad breed, voor heel Nederland dus 4x4 vakjes.

11. (SPECIAAL VOOR POELONDERZOEK) BUFFERS BEREKENEN RONDOM SHAPEFILES

Je kunt QGIS een zone laten aangeven rondom een bestaande shapefile. Bij het poelenonderzoek is dit een handige functie om te bepalen welke poelen nog binnen 400 meter van elkaar liggen (de maximale afstand waarbij amfibieën nog kunnen migreren van poel naar poel).

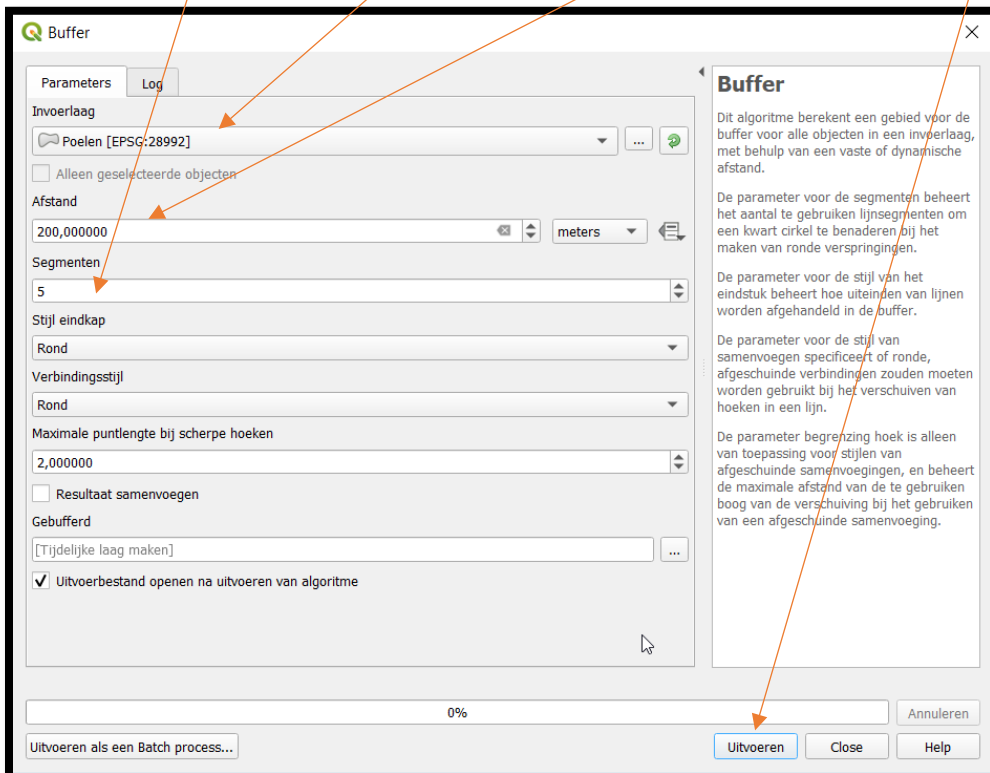
Zorg dat je eerst een Shapefile laag hebt getekend met jouw poelen daarin. **Let er op dat deze Shapefile laag in de juiste CRS (projectie) staat!** Voor dit voorbeeld is dat Amersfoort coördinaten.

Kies dan onder “Vector” voor “Geoprocessing-gereedschap” en dan “Buffer...”

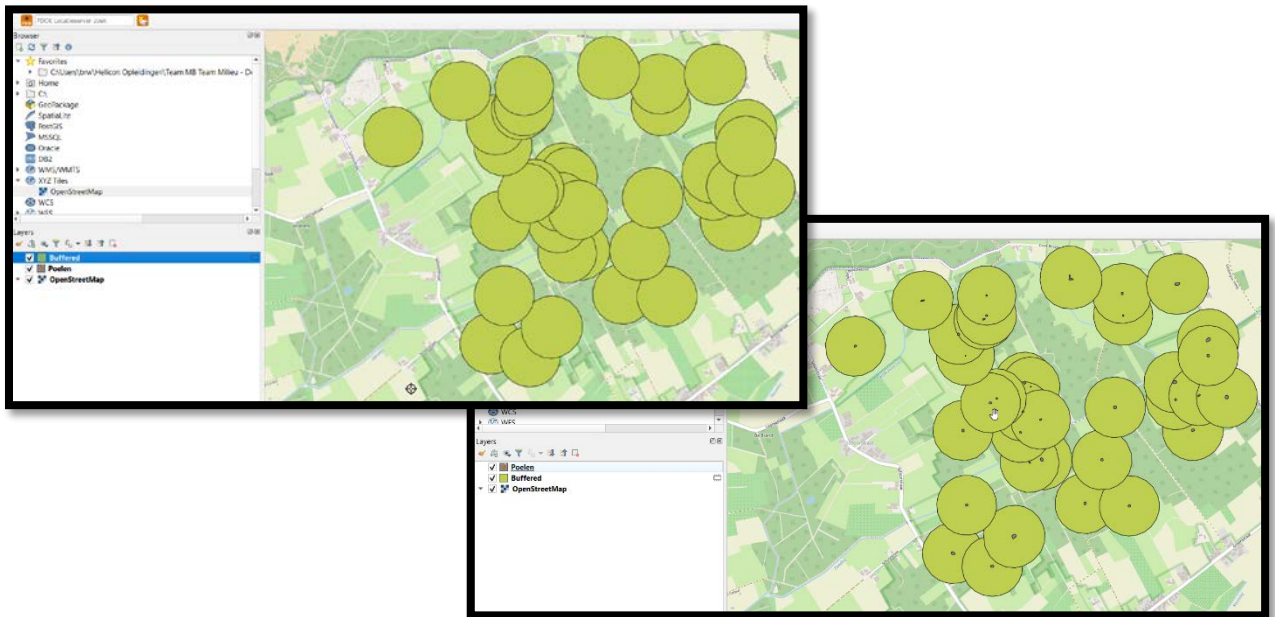
Check of de juiste laag staat aangegeven in het Buffer-menu en stel de bufferafstand in op 200,000000. Dat is in dit geval 200 meter, want de eenheid van de waarde is afhankelijk van de gekozen CRS. Het RD-stelsel (Amersfoort-coördinaten) rekt in meters.

Het aantal ‘Segments’ bepaalt hoe nauwkeurig de buffer een cirkelvorm maakt. Hoe groter dit getal hoe mooier de kromming. Klik tenslotte op “Run” om de bufferlaag aan te maken.

De nieuw gemaakte bufferlaag wordt bovenaan in de laagvolgorde geplaatst, maar het is iets overzichtelijker om hem onder de oorspronkelijke poelen te plaatsen. Verschuif de laag daarvoor iets naar onder in je laagvolgorde. Let op dat deze laag in eerste instantie nog een *tijdelijke laag* is. Dat zie je aan dit icoontje in het lagenpaneel:

Dubbelklik op het icoontje om de laag permanent te maken en als bestand op te slaan.

Tenslotte is het de moeite waard om de kleur en transparantie van de buffers wat aan te passen (via de laag-eigenschappen). Als twee bufferzones overlappen/elkaar raken dan liggen de bijbehorende poelen binnen 400 meter van elkaar. En wil je het nog een beetje anders weergeven, kies dan eens in je nieuwe buffer-laag voor Vector -> Geo-processing gereedschap -> Samensmelten.

